

Od uspostave dvopratijskog sustava u Lijepoj našoj, oni na vlasti uvjeravaju nas kako snažnim koracima grabimo naprijed. Oporba, druga strana, ističe kako su izjave onih na vlasti tek priča bez sadržaja i kako imamo do sada najgoru vlast. Imajući u vidu kretanje i stanje Lijepe naše od osamostaljenja do danas, može se reći, oporba je u pravu. Ovi izbori će se zapamtiti po činjenici da, po prvi puta, niti jedna stranka nije u mogućnosti formirati stabilnu većinu u Saboru što će, bez obzira na budućnost Mosta, promijeniti odnos politike prema građanima. Možda sam naivan. Ipak, bilo kako bilo, potrebno je prije formiranja nove vlade odrediti koje su to kontrolne točke po kojima valja ocijenjivati buduću vladu. Maastrichtski kriteriji su korisni, ali nisu dovoljni.

Suficit na računu platne bilance. Naši odnosi sa svijetom registrirani su u platnoj bilanci. Platna je bilanca za male i, posebno, nerazvijene zemlje temeljni podatak kakva je krvna slika u odnosnoj zemlji. Platna bilanca informira nas vrlo učinkovito što je sa tečajem nacionalne valute, što je s konkurentnošću nacionalnog gospodarstva, da li odnosna zemlja izvozi ili uvozi štednju, da li su naše obveze prema inozemstvu veće glede kamata i dividendi ili smo mi, u konačnici, vjerovnici inozemstvu. U raspravama o gospodarskom stanju u Lijepoj našoj o problemima platne bilance manje se govori. Kratko rečeno u maloj i otvorenoj, te nerazvijenoj zemlji merkantilizam nije završena priča ili priča bez sadržaja.

Rast društvenog proizvoda za najmanje 3,5%. Od 2008. godine bilježimo pad BDP-a. Ove godine očekuje se rast od gotovo jedan posto što je za Vladu na odlasku veliko postignuće. Zašto sam postavio granicu od 3,5%? Razlog je poznat. Hrvatskoj za servisiranje inozemnog duga treba cca 3,5% rasta. Ukoliko je rast manji od spomenutih 3,5% mi postajemo siromašniji. Pogađate činjenica da šest godina imamo pad BDP-a znači da smo danas značajno siromašniji nego što smo to bili 2008. godine.

Rast zaposlenosti od najmanje 1%. Smanjenje broja zaposlenih u državnoj birokraciji vačka ocijeniti pozitivnim što svakako valja imati u vidu pri ocjeni kretanja broja zaposlenih. Broj zaposlenosti je temeljno određenje socijalne slike u Lijepoj našoj. Broj nezaposlenosti, posebno kada mladi dominiraju, daje sliku o (ne)pespektivnosti Lijepe naše. Egzodus maldih ljudi i bijela kuga neće se riješiti ako ne povećamo broj zaposlenih. Osim toga, donja granica rasta BDP od 3,5% i rast zaposlenosti od 1% znači da se rast BDP-a ostvaruje uz strukturne promjene gospodarstva.

Stabilnost cijena. U Lijepoj našoj ne da nemamo inflacije, mi imamo deflaciju. Kretanje cijena, slikovito rečeno, određuje Lijepu našu kao prirodni satelit eurozone. Keynes je govorio kako je

inflacija loša, ali je deflacija pogubna. Naši nositelji vlasti su prilično olako prešli preko činjenice da Lijepa naša ima deflaciju. Međutim, to valja reći, da će ostvarivanje napred navedena tri cilja: suficit na računu platne bilance, rast BDP za najmanje 3,5% i rast zaposelnosti od najmanje 1% dinamizirati domaće cijene, pa valja biti oprezan.

Navedeni kriteriji, po mome mišljenju, sasvim su dovoljni da svaki građanin Lijepe naše ocijeni rad nove vlade. Pri tome, redosljed kriterija jest važan. Rast od 3,5% BDP-a uz rast deficita na računu platne bilance nije moguće pozitivno ocijeniti. Deficit na računu platne bilance znači rast inozemnog duga čija je postojeća razina neodrživa.